

Підготовка фахівців в умовах імплементації концептуальних засад розвитку педагогічної освіти в Україні

МАТЕРІАЛИ

**III всеукраїнських педагогічних читань,
присвячених 100-річчю з дня народження
Василя Сухомлинського**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти»
Херсонської обласної ради
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
КЗ «Кіровоградський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»
КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
Криворізький державний педагогічний університет
Науково-консультаційний центр «Освіта і розвиток без обмежень»

Підготовка фахівців
в умовах імплементації концептуальних
засад розвитку педагогічної освіти в
Україні

Матеріали
III всеукраїнських педагогічних читань,
присвячених 100-річчю з дня народження
Василя Сухомлинського

Черкаси – 2018

УДК 378.091.2(063)

*Рекомендовано до друку науково-методичною комісією
Навчально-наукового інституту педагогічної освіти,
соціальної роботи і мистецтва
(протокол № 2 від 05.11.2018 р.)*

Підготовка фахівців в умовах імплементації концептуальних засад розвитку педагогічної освіти в Україні: матеріали III всеукраїнських педагогічних читань, присвячених 100-річчю з дня народження Василя Сухомлинського, м. Черкаси, 15 листопада 2018 р. – Черкаси : Видавець ФОП Гордієнко Є.І., 2018. – 140 с.

У матеріалах збірника висвітлено оприлюднені на III всеукраїнських педагогічних читаннях, присвячених 100-річчю з дня народження Василя Сухомлинського результати наукових досліджень з таких проблем, як: використання творчої спадщини Василя Сухомлинського в підготовці сучасних педагогів; підготовка фахівців для сфери дошкільної та початкової освіти; підготовка фахівців для базової середньої та профільної середньої освіти; підготовка фахівців для фахової передвищої і вищої освіти; підготовка менеджерів для закладів освіти.

Для викладачів закладів вищої освіти, освітніх менеджерів, науковців, здобувачів вищої освіти.

Матеріали публікуються в авторській редакції.

розвивати увагу. Захопившись грою, діти не помічають, що навчаються, до активної діяльності залучаються навіть найпасивніші учні [2, с. 207]. Під час використання на уроці елементів гри, у класі створюється доброзичлива атмосфера, а в учнів - бадьорий настрій, поступово виховується бажання вчитися. Гра – найприродніша і найважливіша діяльність для учнів. Вона має велике виховне значення.

У пошуках шляхів підвищення ефективності уроків літературного читання ми дійшли висновку, що сучасна початкова школа не повинна нехтувати виховним потенціалом мистецтва. Його варто включати в систему виховних впливів на ціннісну свідомість дітей. Так, наприклад, особливий інтерес у дітей викликають репродукції картин відомих художників, фотоматеріали, твори монументального мистецтва тощо.

Задля формування естетичних смаків у своїх вихованців на уроках літературного читання можна широко використовувати *словесне малювання* під час опрацювання віршованих творів. Так, наприклад, вивчаючи вірш М. Вінграновського «Наша річка», перед учнями були поставлені такі завдання:

1. *Спробуйте «побачити» цей вірш* (уявіть себе художниками, яких попросили виконати до цієї поезії яскраві ілюстрації).

2. *Що саме ви зобразили б на своїх малюнках?*

3. *А чи будуть на ваших малюнках люди?*

4. *Від чийого імені ведеться мова?*

5. *У чому ж загадка цієї річки – невелички?*

6. *За що так люблять її люди?*

7. *Спробуйте скласти словесний «портрет» річки, про яку йдеться у вірші.*

Як бачимо, можна використовувати різні прийоми, що є ефективними задля естетичного виховання молодших школярів на уроках літературного читання.

Література

1. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям: Вибр. твори: в 5-ти т. / Василь Олександрович Сухомлинський. – Т.2. – К.: Рад. школа, 1976. – 414с.

2. Білоконна Н.І. Емоційно-естетичне виховання молодших школярів на уроках літературного читання // Вісник Міжнародного дослідного центру: «Людина: мова, культура, пізнання»: щокварт. наук. журн.: [гол. ред. О.М. Холод]. / Н.І. Білоконна, Т.О. Колісник – Кривий Ріг, 2014. – Том 37(3). – С. 8-12.

3 Матвієнко О.В. Методика виховної роботи у початковій школі: історія, теорія, досвід / Олена Валеріївна Матвієнко. – К.: ОЛСТД, 2007. – 387с.

О. В. Бардадим
Черкаси, Україна

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ДЛЯ БАЗОВОЇ ТА ПРОФІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Для того, щоб фахівець досяг успіху у своїй професії необхідно володіти базовими якостями (знання та уміння): володіння фахом, іноземною мовою і також мати навички роботи з комп'ютером. Завдання ж ВНЗ полягає в тому, щоб створити відповідні умови для розвитку відповідних компетенцій. При підготовці молодих спеціалістів педагогічного напрямку зараз реалізовується наступна підготовка через:

– теоретичний компонент, який включає знання з класичної педагогіки та методики викладання;

– практичного компоненту: через виконання студентами методичних завдань, конспектів уроків та проходження педагогічної практики.

Для фахівців педагогічного напрямку необхідно, приділити значну увагу педагогічному компоненту навчання. Оскільки молодий спеціаліст, який закінчує ВНЗ на сьогоднішній день має володіти, крім класичних знань з педагогіки ще й повинен йти у ногу з часом із сучасними педагогічними надбаннями. Заклади, що готують педагогічні кадри повинні приділяти більше навчального часу новим методикам викладання. Цей компонент можна розкрити у ВНЗ через проведення: майстер-класів, конференцій, семінарів-практикумів. Також у навчальних планах повинний бути курс, який розкриє для майбутніх фахівців практичну складову сучасних прийомів, форм та методів роботи з дітьми

Наприклад, один із сучасних методів організації навчальної діяльності на сьогоднішній день є інтегроване навчання. За Natural Curiosity: A Resource for Teachers” University of Toronto OISE інтегроване навчання – це навчання, яке ґрунтується на комплексному підході, де освіта розглядається через призму загальної картини, а не ділиться на окремі дисципліни. В основі даного навчання лежить поняття інтеграція – об'єднування чого-небудь у єдине ціле [1].

С. Архангельський, Г. Батуріна, Г. Федорець виділяють головні компоненти інтегрованого навчання як такі: сукупність змісту, форм та методів навчання. В. Краєвський, А. Петровський, Н. Талізіна, Г. Глейзер В. Леднев виокремлюють питання інтеграції педагогіки в інші дис-

ципліни та розкривають шляхи інтеграції в контексті освіти. Провівши аналіз різних літературних джерел було виділено важливі аспекти інтегрованого навчання, які відображено у таблиці 1.

яких частин складається холодильник? Які функції виконує кожна частина холодильника? В чому головний принцип роботи холодильника? Яка роль хладоагента і чи він безпечний для навколишнього

Таблиця 1

Характеристика інтегрованого навчання

ОЗНАКА	ІНТЕГРОВА НАВЧАННЯ
Філософський компонент	Інтегральна теорія мислення (К. Уілбер); інтегроване мислення («Тільки ціле має сенс» Г. Гегель), бачення світу як єдину картину (Р. Солсо)
Психологічний компонент	Підвищує мотивацію, активізує пізнання, відповідність вищим коннотціям (таксономій Б. Блума та А. Андерсона)
Принципи інтегрованого навчання	Системність, заглибленість знань, практична значущість або актуальність проблеми, альтернативність рішення, доказовість рішення
Види інтеграції у школі	Внутрішньопредметна, міжпредметна, транспредметна
Використання методів	Проблемно-пошуковими, евристичними, інтерактивними методи навчання, активно використовувати навчальне проектування і моделювання
Позитивні сторони інтегрованого навчання	Формулювання мети і завдання заняття з урахуванням міжпредметних зв'язків; формулювання конкретних питань до студентів, що вимагають відтворення і застосування знань; визначення понять; наявність світоглядного виведення, узагальнюючого факти і закони; включення в домашнє завдання питань міжпредметного, міжпредметного та транспредметного змісту
Підходи організації	Тематичний (концептуальний, тематичний, теоретичний) та діяльнісний
Формування навичок	Діяльнісному підході формуються навички (критичне мислення і вирішення проблем, соціальні / комунікативні навички, організаційні навички, навички застосування)
Інтегроване заняття	Мета: розкриття закономірностей, ідей, теорій з позиції єдиного світу та основі фактів, понять Структура: чіткість, компактністю, стислість, логічність, взаємообумовленість навчального матеріалу на кожному етапі уроку, великою інформативною ємністю матеріалу

Застосування інтегрованого навчання у хімії має ряд переваг: системність, пошук нових рішень, зв'язок з іншими дисциплінами, підвищення пізнання, знання застосовується у евристичних чи проблемних ситуаціях. Кінцевим результатом засвоєного знання є: застосування через ставлення, уявлення, діяльність чи сутність знання. У рамках інтегрованого навчання реалізується системне пізнання, яке впроваджується через системний підхід – це метод, який застосовується до аналізу об'єктів, що мають безліч взаємопов'язаних елементів, об'єднаних спільною метою [2; с.151].

Для реалізації даного методу пропонується будувати навчальний процес навколо проблеми чи певного об'єкту. Наприклад, об'єкт – холодильник. До нього можна поставити наступні запитання. Як раніше люди зберігали продукти? Чому важливо продукти охолоджувати? Чому продукти у холодильнику псуються? З

середовища? Чому при такій системі роботи холодильники не можуть працювати вічно і що цьому заважає? В кінці заняття краще за допомогою структурно-логічних схем візуалізувати кінцевий результат. Використовуючи такий підхід при проведенні заняття дасть можливість: для студента застосувати знання у іншій ситуації, а для викладача нестандартно провести лекцію.

Наприклад, проблемну ситуацію, яку можна запропонувати для семінарського заняття, то це: «Глобальне потепління: міф чи реальність?». Дане проблемне запитання дасть можливість розглянути проблему з двох сторін і дійти до вірних висновків.

Для того, щоб майбутні фахівці володіли методикою інтегрованого підходу до навчання необхідно, давати студентам індивідуальні завдання методичного плану зокрема:

- розробки інтегрованих уроків (наприклад, кейс-уроків);

- розробки курсів.
- Таких підхід дасть можливість у майбутньому фахівцю з середньої освіти:
 - розробляти нові дидактичні завдання;
 - здобувати знання у міжпредметній області;
 - розглядати проблеми як із різної сторони або комплексно;
 - підвищити зацікавленість до предмету та;
 - шукати нові взаємозв'язки між різними елементами;
 - ставити правильні запитання;
 - розв'язувати проблеми.

Отже, інтегроване навчання сприяє цілісному баченню світу, розвитку коніції вищого порядку (аналіз, синтез), сприяє зміщенню акценту на інші дисципліни та погляд на проблему з різних точок зору. Перспективи розвитку даного підходу полягають у розробці відповідного дидактичного та методичного матеріалу і проведенні експериментального дослідження.

Література

1. Академічний тлумачний словник [Електронний ресурс] / [Режим доступу] :<http://sum.in.ua/s/integracija>
2. Полонский В. М.. Научно-педагогическая информация: Словарь-справочник / В. М. Полонский – М.: Новая школа, 1995 – 256 с.

Р. В. Барджадзе
Черкаси, Україна

САМОСТІЙНА РОБОТА ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАРМАЦЕВТІВ

Навчальний процес у вищому навчальному закладі передбачає поетапне і послідовне оволодіння кожним студентом знаннями на теоретичному і практичному рівні. Важливу роль у процесі навчання відіграє самостійна робота студента над навчальним матеріалом, оскільки вона призводить до розвитку знань, навичок та вмінь, стимулює професійне зростання студентів, виховує їх творчу активність та ініціативу [1, с.236].

Під самостійною роботою розуміють сукупність усієї самостійної діяльності студентів, як у навчальній аудиторії, так і за її межами, у контакті з викладачем та при його відсутності. Основним принципом організації самостійної роботи студентів є комплексний підхід, який направлений на формування навичок продуктивної та творчої діяльності студента на різних етапах навчання.

Серед основних видів самостійної роботи студентів традиційно виділяють підготовку до лекцій, семінарських і практичних занять, до заліків та іспитів, презентацій, доповідей, написання рефератів, виконання лабораторних, практичних та контрольних робіт, рішення тестів та ситуаційних задач, проведення ділових ігор, участь у виконанні науково-пошукової праці [2, с.125].

При вивченні економічних дисциплін студентами факультету Фармація у Черкаській медичній академії велика увага приділяється саме СРС, наприклад: з предмету «маркетинг у фармації» загальна кількість годин, що відображається в робочому навчальному плані, становить 110 годин, з них 52 години аудиторної та 58 годин позааудиторної роботи.

Як ми бачимо, на самостійну позааудиторну роботу відведено на 6 годин більше часу, ніж на аудиторну. Відповідно до цього можна зробити висновок, що в сучасному вивченні предмета економічного профілю більше уваги треба приділити саме позааудиторній СРС.

Позааудиторна робота розподіляється на таку, яка не потребує участі викладача, та навпаки. Вона включає в себе опрацювання окремих теоретичних питань, підготовку доповідей, повідомлень, розв'язання економічних задач, оформлення малюнків, графіків, таблиць, економічних схем, перегляд відео- та комп'ютерних матеріалів, роботу в мережі Internet.

Викладачами розроблені методичні вказівки та рекомендована література з предмету щодо виконання студентами СРС, які надруковані у робочих зошитах для студентів після кожної практичної аудиторної роботи. В них також вказані навчальні цілі, перелік питань для самостійного вивчення, ситуаційні завдання, таблиці, схеми та інше.

З метою підвищення якості виконання самостійної роботи складено графік надання консультацій викладачами фармацевтичних дисциплін академії [3, с.186].

Форми контролю за роботою включають поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль проводять викладачі безпосередньо під час проведення кожного практичного заняття. Підсумковий – під час виставлення оцінки за семестр.

Обов'язковими видами робіт студентів протягом вивчення дисципліни «Маркетинг у фармації» є:

- складання двостороннього буклету під назвою «Презентація власної аптеки»,

ЗМІСТ

Т. М. Десятов ГУМАНІСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПЕДАГОГІКИ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ НОВОЇ ГЕНЕРАЦІЇ.....	3
М. Абакуменко ІДЕЇ ЕМОЦІЙНО-ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ТВОРЧОМУ ДОРОБКУ ВАСИЛЯ ОЛЕКСАНДРОВИЧА СУХОМЛИНСЬКОГО...4	
О. В. Бардадим ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ДЛЯ БАЗОВОЇ ТА ПРОФІЛЬНОЇ ОСВІТИ....6	
Р. В. Бардžadзе САМОСТІЙНА РОБОТА ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАРМАЦЕВТІВ.....8	
Н. А. Башавець, О. С. Шевченко ПРОБЛЕМА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....10	
Л. В. Башук САМОРЕАЛІЗАЦІЯ ВЧИТЕЛЯ В УМОВАХ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ ЛІЦЕЮ.....11	
Н. І. Білоконна ПРОБЛЕМА МОВЛЕННЕВОЇ ПІДГОТОВКИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У СПАДЩИНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....13	
Х. М. Богдан ГУМАНІСТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ У ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО.....15	
В. Г. Бондар НЕМЕРКНУЧА ПОСТАТЬ ВИДАТНОГО ПЕДАГОГА СУЧАСНОСТІ.....17	
В. В. Борисов, А. Г. Дощенко, С. С. Батурын УПРАВЛІННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ З ПОЗИЦІЇ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ....18	
С. В. Борисова, Т. М. Заярна ФОРМУВАННЯ СВИТОГЛЯДНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН: «ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВЕ МИСТЕЦТВО» і « ОСНОВИ ДИЗАЙНУ».....20	
В. В. Бударний ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВІ ЯКОСТІ ОСОБИСТОСТІ МЕНЕДЖЕРА ОСВІТИ...21	
С. П. Будяк, Н. В. Чудна ДО ПРОБЛЕМИ УСПІШНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ПЕРШОКЛАСНИКІВ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....23	
А. Д. Ведмедюк, О. О. Комишан КОНТЕКСТНО-ПРОФЕСІЙНИЙ ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ.....24	
Л. Ю. Вовкочин ТВОРЧА СПАДЩИНА ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО ЯК ДЖЕРЕЛО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ.....26	
С. О. Воронюк ВПРОВАДЖЕННЯ ГАДЖЕТІВ В ОСВІТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ШКОЛИ.....27	
Є. В. Гаврилюк КОМБІНОВАНЕ НАВЧАННЯ У СИСТЕМІ ІННОВАЦІЙНИЙ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ.....29	
І. М. Гапич ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ МЕДИЧНИХ СЕСТЕР У МЕЖАХ КОНЦЕПЦІЇ НЕНАСИЛЬНИЦЬКОГО СПІАКУВАННЯ....31	
К. М. Гнезділова РОЛЬ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ.....32	
А. К. Грабовий ПЕДАГОГІЧНЕ ПРОЕКТУВАННЯ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО- МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ХІМІЇ.....34	
О. І. Данилова ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕНЕДЖМЕНТ».....35	
С. С. Данилюк, О. С. Казачінер ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЕНЕРДЖАЙЗИНГУ НА НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТТЯХ «ТЕХНОЛОГІЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ» ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ.....37	
О. І. Демида ІДЕЇ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО ЩОДО ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ПЕРШОКЛАСНИКІВ.....39	
Ж. А. Дем'яненко ПРОФЕСІЙНИЙ САМОРОЗВИТОК МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ.....41	
Д. В. Дерев'янюк ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО- ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....42	
В. А. Досужий РОЛЬ ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ В ПРОФЕСІЙНИЙ ПІДГОТОВЦІ ОПЕРАТОРІВ БЕЗПЛОТНИХ АВІАЦІЙНИХ СИСТЕМ.....44	
Т. П. Железнова ПРОБЛЕМА СТВОРЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ У ПЕДАГОГІЦІ В. СУХОМЛИНСЬКОГО.....45	
І. Я. Жорова РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ	

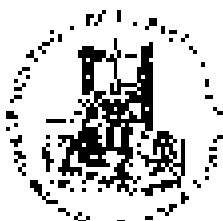
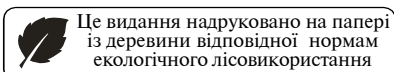
Наукове видання

**ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ
В УМОВАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ЗАСАД
РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ**

Збірник матеріалів
III всеукраїнських педагогічних читань,
присвячених 100-річчю з дня народження Василя Сухомлинського

*Редагування і комп'ютерна верстка:
К. М. Гнезділова*

Підписано до друку 06.11.2018.
Формат 60x84/8. Папір книжк. Гарнітура Times.
Ум. др. арк 26,74. Наклад 150 прим.

Видавець ФОП Гордієнко Є.І.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 4518 від 04.04.2013 р.
Україна, 18000, м. Черкаси
тел./факс: (0472) 56-56-12, (067) 444-28-94
e-mail: book.druk@gmail.com